

2 ๕ ก.พ. 2533

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพ กับ พฤติกรรมอนามัย
ของเด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง

A Study of the Relationship Between Health Perceptions
and Health Behaviors in School Age Children
with Chronic Illness

นิตยา ไทยาภิรมย์

อธินันทนากการ

จาก

แพทยศาสตรบัณฑิต ม. มหิดล.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2532

ISBN 974-586-578-8

สงวนลิขสิทธิ์

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย จาก China Medical Board of New York, Inc.

Copyright by Mahidol University

18044

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยเรียน อายุระหว่าง 7 - 13 ปี ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า ป่วยด้วยโรคหัวใจ กลุ่มอาการเนฟโรติค ซาลาสซีเมีย จำนวน 161 ราย โดยได้รับการวินิจฉัยมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน และมารับการตรวจตามแพทย์นัดที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอก แผนกกุมารเวชศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึก ข้อมูลส่วนตัวของเด็กเจ็บป่วย และบิดามารดา แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมนอนมัยและแบบสัมภาษณ์การรับรู้ภาวะสุขภาพของเด็กที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง

วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะสุขภาพกับพฤติกรรมนอนมัย โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และเปรียบเทียบพฤติกรรมนอนมัยที่มีปัจจัยแตกต่างกันโดยการทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. เด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง มีการรับรู้ภาวะสุขภาพ สัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมนอนมัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .2298$)
2. เด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่มีความแตกต่างกันในด้าน อายุ เพศ ชนิดของโรค ระยะเวลาที่เจ็บป่วย จำนวนพี่น้องที่มีชีวิตในครอบครัว รายได้ครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดา มารดา ประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังของบุคคลในครอบครัว มีพฤติกรรมนอนมัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่า 25 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป มีพฤติกรรมนอนมัย ไม่ถูกต้องใน เรื่องการปฏิบัติตัว ได้แก่ ไม่เคยสังเกตอาการผิดปกติเฉพาะโรค รับประทานอาหาร ไม่เหมาะสมกับโรคเป็นประจำ ชอบรับประทานอาหารรสจัด ลืมรับประทานยาบ่อย ๆ ไม่เคยจำวันที่แพทย์นัดมาตรวจ ไม่แปรงฟันก่อนนอน และไม่บอกบิดามารดา หรือผู้ใหญ่ เวลาทำผิดหรือมีเรื่องไม่สบายใจ และมีการรับรู้ภาวะสุขภาพผิดในหมวดที่เกี่ยวกับ โอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย การกลืนเป็นขี้และเกิดภาวะแทรกซ้อน ความรุนแรงของโรค อุปสรรคในการดำรงพฤติกรรมนอนมัย และขาดแรงจูงใจด้านสุขภาพ

ผลจากการศึกษาดังนี้ชี้ให้เห็นว่า พยาบาลจะต้องแนะนำและสอนให้เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังมีการรับรู้ภาวะสุขภาพที่ถูกต้องใน เรื่องความรุนแรงของโรค โอกาสเสี่ยงต่อการเจ็บป่วย การกลืนเป็นขี้ และการเกิดภาวะแทรกซ้อน เน้นให้รู้ถึงประโยชน์ของการรักษาความสะอาด

ร่างกายทั่วไป ความจำเป็นของการบอกให้ผู้อื่นทราบเมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อย และจะต้องแก้ไข
พฤติกรรมอนามัยที่ไม่ถูกต้องโดยเฉพาะ เรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเฉพาะโรค สำหรับการทําวิจัย
ต่อไปนั้นควรทําการวิจัยในถิ่นที่ภาคอื่น ๆ ศึกษากลุ่มตัวแปรอื่น ๆ กลุ่มวัยรุ่น พฤติกรรมอนามัย
ของนิสิตตามารดา เป็นต้น

Thesis Title : A Study of The Relationship between health perceptions and health behaviors in school age children with chronic illness.

Name : Nitaya Thaiyapirom

Degree : Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

: Pornsri Sriussadaporn B.Sc., M.Ed.
Suwadee Srilenavat B.Sc., M.S.N.
Virat Glaibuppa B.Sc., M.Ed.

Date of Graduation : 16 May B.E. 2532 (1989)

ABSTRACT

At present there are a large number of children with chronic diseases in Thailand. The number has tendency to increase each year. These ill children often have complications and are hospitalized many times a year that greatly affect the children's growth and development. However these problems can be resolved by promotion children good health behavior. Studies in adults found that individuals who had correct perceptions about their own health practiced health behavior correctly and appropriately.

Therefore this purposes of this study were to determine the relationship between health perceptions and health behaviors and to

compare the differences in age, sex, diagnosis, duration of time of sickness, family size, family income, parents' level of education, and history of chronic illness in the family to the health behavior of school age children with chronic illness. The sample consisted of 161 pediatric patients, age ranged from 7 to 13 years, who were diagnosed of heart disease, nephrotic syndrome, or thalassemia. They had been attended and followed up periodically at least 3 months at the out patient department in Maharaj Nakhon Chiang Mai Hospital. The structured interview used in the study included the demographic data, health behaviors, and health perceptions. Data were analysed by using Pearson's product moment correlation coefficient, t-test and one way analysis of variance.

The results were as follows

1. There was a significant positive relationship between health perceptions and health behaviors at the .01 level ($r = .2298$)
2. The subjects who differed in age, sex, diagnosis, duration of time of illness, family size, family income, parents' level of education, history of chronic illness in family had no significant difference in health behaviors.

The result of this study also shows that there are more than 25 percents of the sample had incorrect health behaviors related to their diseases which were not recognized early symptoms, taking inappropriate diet, not taking medicine, missing appointment, forget bedtime brushing, and not informing parents their mistake or displeasure. Also there are more than 25 percents of the sample had incorrect health perceptions related to susceptibility to recurrence and complication, severity of illness, obstacle of maintaining health status and lack of motivation to improve personal health.

The result of this study suggested that nurses should teach those children the correct health perception such as severity of illness, susceptibility to recurrence and complication. Moreover, they should emphasize on the usefulness of body cleaning, the necessity of informing the parents when having symptom and sign of illness. Besides, the nurses ought to correct their wrong health behaviors dealing with special care of illness behavior. For the further studies, they should be conducted on adolescence and parents health behaviors in other areas.

